

Nr 170.

Av herr **Staxäng m. fl.**, *angående användningen av anvisade anslag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering.*

I statsverkspropositionens nionde huvudtitel föreslås, att anslaget till befrämjande av landsbygdens elektrifiering nedsättes från i nu gällande rikstat upptagna 7 miljoner kronor till 3 miljoner kronor. Samtidigt anmäler departementschefen, att av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 3 miljoner kronor spärrats i syfte att lätta trycket på arbetsmarknaden och varuförsörjningen. Statsrådet anger inte, huruvida han har för avsikt att häva denna spärr, så att även dessa medel komma att stå till förfogande under budgetåret 1948/49. Han omnämner tillgång till reservationer, men tvärtemot vad i fråga om andra reservationer i nionde huvudtiteln är brukligt, anges inte dessa reservationers beräknade summa, varför det enda vissa som kan utläsas ur propositionen är, att »medelsanvisningen för budgetåret 1948/49 begränsas till 3 000 000 kronor.»

Elektrifieringsberedningen har för sin del föreslagit, att anslaget skall utgå med oförändrat belopp, och anför som stöd härför bl. a., att de anspråk som ställts på befrämjandeanslaget ha varit anmärkningsvärt konstanta vid cirka 7 miljoner kronor under ett flertal år. Här föreligger alltså den situationen, att de bidragsberättigade år efter år varit beredda att för egen del satsa de mot bidragen svarande medlen, så att statsbidraget blivit fullt utnyttjat. Alltjämt förefinnes ett betydande antal oelektrifierade byar och gårdar inom de flesta län, och elektrifieringen är dock en nödvändig förutsättning för införande av arbetsbesparande maskiner vid jordbruk och hantverk samt för åstadkommande av en förbättrad bostadsstandard och ökad trivsel på landsbygden. Nedsättningen av elektrifieringsbidraget kommer därför att betyda ett avsevärt avbräck i strävandet för standardhöjning för den sämst lottade svenska landsbygden, och vi tro för vår del, att de människor, det här gäller, komma att värdesätta annan rationaliseringsverksamhet, varmed de kunna bli begåvade, betydligt mindre än möjliggörandet av elektrifiering av deras bostäder, ekonomihus och verkstäder.

Statsrådet anför, att den 30 december 1947 fastställdes nya bidragsgrunder, som även anges kunna komma att begränsa bidragsbehovet. Så vitt vi kunna finna, innebära dessa nya grunder inga avgörande skäl för anslagsminskning. Enligt dessa nya bidragsgrunder utdelas inte bidrag på under 30 kronor i stället för förutvarande 10 kronor. Vidare ges inga bidrag, om kostnaderna överstiga 240 kronor per tariffenhet. Mellan dessa gränser finnes dock säkert utrymme för en bidragsgivning av samma storlek som tidigare, då det kan

beräknas, att medelkostnaden per tariffenhet stigit på grund av höjda varupriser och arbetslöner.

Vad statsrådet anför om nödvändigheten av att spärra medel innevarande budgetår och minska anslaget för nästa är givetvis ett ståndpunktstagande till landsbygdens nackdel i en fördelningsfråga. Det torde finnas skäl hävda, att de restriktioner i fråga om elektrifieringsbidrag till landsbygden, som genomförts och föreslås, ha sin orsak i den stora materialåtgång, som förorsakats av det omfattande bostadsbyggandet i tätorterna. För där uppförda bostäder och anläggningar har det givetvis varit en självklar sak, att de skola förses med elektricitet, men resultatet av deras prioritetsrätt blir, att landsbygden får sämre materialtilldelning. Vi anse oss inte kunna dela departementschefens ståndpunktstagande i denna fördelningsfråga, och utan att i nuvarande ekonomiska läge yrka på anslagshöjning anse vi att riksdagen bör uttala sig för att de under innevarande budgetår spärrade medlen böra frigöras för användning senast budgetåret 1948/49, om inga absolut avgörande hinder föreligga.

Vi hemställa därför,

att riksdagen ville uttala sig för en sådan utformning av investeringsverksamheten under nästa budgetår, att landsbygdselektrifieringen sättes i gynnsammare läge än som blivit fallet genom den av Kungl. Maj:t år 1947 beslutade spärren för elektrifieringsbidragets användning, så att förut spärrade medel jämte reservation och det föreslagna anslaget på 3 miljoner kronor ställas till förfogande till befrämjande av landsbygdens elektrifiering för budgetåret 1948/49.

Stockholm den 22 januari 1948.

Ernst V. Staxäng.

Einar Hægglom.

C. Oscar Nolin.

E. Thorell.

T. G. v. Seth.

Märta Boman.

Andr. Andersson,

Albert Larsson.

Ragnar Sveningsson.

Gisselås.